

Högskolan i Skövde
Rektor

Luntnakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Per Rosenblad
08-563 085 38
per.rosenblad@hsv.se
BESLUT

2012-06-12
Reg.nr 641-5448-11

Beslut om tillstånd att utfärda specialistsjuksköterskeexamen

Högskoleverket beslutar att ge Högskolan i Skövde tillstånd att utfärda specialistsjuksköterskeexamen.

Ansökan och ärendets hantering

Högskolan i Skövde har i oktober 2011 ansökt hos Högskoleverket om tillstånd att utfärda specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot hälso- och sjukvård för barn och ungdom.

Vid Högskoleverkets utvärdering 2006-07 av vårdutbildningar ifrågasattes rätten att ge specialistsjuksköterskeexamen vid Högskolan i Skövde (reg.nr 643-3287-05) utan begränsning till viss inriktning. Högskolan erbjöd vid den tiden två olika inriktningar av specialistsjuksköterskeexamen, dels inriktning mot distriktssköterska, dels inriktning mot hälso- och sjukvård för barn och ungdom. Efter uppföljning beslutade Högskoleverket i december 2008 att återkalla examenstillståndet (HSV reg.nr 643-3271-08) för specialistsjuksköterskeexamen. I mars 2011 återfick Högskolan i Skövde efter ny ansökan examenstillståndet för specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot distriktssköterska (reg.nr 641-5669-10).

För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande sakkunniga: universitetslektor Clara Aarts (Uppsala universitet), professor Ingegerd Bergbom (Göteborgs universitet) och professor Ingegerd Fagerberg (ordförande, Ersta Sköndal högskola). Underlag för bedömningen har varit högskolans ansökan samt av Högskoleverket begärda kompletteringar. Intervjuer med företrädare för utbildningen och högskolan, företrädare för berörda vårdverksamheter samt en student genomfördes den 18 april 2012. Bedömargruppens yttrande bifogas.

Bedömning

Bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter som Högskoleverket har utarbetat för examenstillståndsprövningar.

De sakkunnigas bedömning är att Högskolan i Skövde har förutsättningar att ge ett specialistsjuksköterskeprogram med inriktning mot hälso- och sjukvård för barn och ungdom som uppfyller kraven i högskolelagen och de mål som anges i högskoleförordningen för denna examen. Högskoleverket instämmer i denna bedömning.

Då Högskolan i Skövde nu uppfyller kraven även för inriktningen hälso- och sjukvård för barn och ungdom anser Högskoleverket att högskolan ska ges tillstånd att utfärda specialistsjuksköterskeexamen utan begränsning till viss inriktning.

Beslut

Högskoleverket beslutar att ge Högskolan i Skövde tillstånd att utfärda specialistsjuksköterskeexamen.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av utredaren Per Rosenblad i närvaro av stabschefen Lennart Ståhle, enhetschefen Sara Monaco och avdelningschefen Maria Sundkvist.

Lars Haikola

Per Rosenblad

Bilaga:
Sakkunniggruppens yttrande

Kopia till:
Utbildningsdepartementet
Ledamöterna i bedömargruppen

Granskning av ansökan om tillstånd att utfärda specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot hälso- och sjukvård för barn och ungdomar

Uppdraget

Högskolan i Skövde har i oktober 2011 ansökt till Högskoleverket om tillstånd att utfärda specialistsjuksköterskeexamen. Vi, Clara Aarts (Uppsala universitet), Ingegerd Bergbom (Göteborgs universitet) och Ingegerd Fagerberg (ordförande, Ersta Sköndal högskola), har fått i uppdrag av Högskoleverket att granska ansökan.

Bakgrund

Högskolan i Skövde erhöll 2001 tillstånd att utfärda den då nyinrättade specialistsjuksköterskeexamen. Vid Högskoleverkets utvärdering 2006-07 av vårdutbildningar ifrågasattes rätten att ge denna examen vid högskolan (Högskoleverkets rapport 2007:23R). Efter en uppföljning beslutade Högskoleverket i december 2008 att återkalla examenstillståndet (HSV reg.nr 643-3271-08). I mars 2011 återfick Högskolan i Skövde efter ny ansökan examenstillståndet för specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot distriktssköterska.

Bedömning

Vår bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter som Högskoleverket har utarbetat. Underlag för bedömningen har varit ansökan från Högskolan i Skövde. På begäran av bedömargruppen inkom högskolan med kompletteringar den 24 februari 2012. Ett platsbesök med intervjuer med företrädare för utbildningen och högskolan, företrädare för berörda vårdverksamheter samt en student genomfördes den 18 april 2012.

Utbildningen

Det planerade programmet omfattar 60 högskolepoäng, varav 52,5 hp i huvudområdet omvårdnad och 7,5 hp i biomedicin. Programmet är placerat på avancerad nivå och dimensionerat för 20 studenter per år. Programmet ska ges på halvfart som

modifierad distansutbildning, dvs. med inslag av både campusträffar, undervisning via högskolans lärplattform och i vårdverksamhet.

Lärarkompetens

Beskrivning

Vid högskolan finns enligt lämnade uppgifter en professor i omvårdnad med specialistutbildning i barnsjukvård som beräknas ha 20 procent av sin tjänstgöringstid i programmet. Vidare finns en lektor med barnsjuksköterskeexamen som beräknas ha 50 procent av sin tjänstgöringstid i programmet och slutligen en adjunkt med både barnsjuksköterskeexamen och psykiatrisjuksköterskeexamen som beräknas ha 40 procent av sin tjänstgöringstid i programmet. I kollegiet för övrigt finns disputerade personer med andra specialistutbildningar som i varierande tjänstgöringsgrad (5–10 procent) ska delta i programmet. Enligt uppgift ska dessa personer främst ansvara för handledning av examensarbeten samt presentera pågående forskningsprojekt med anknytning till utbildningen. Den sammantagna lärarresursen motsvarar 1,5 heltidsekvivalenter, varav 1,1 heltidsekvivalenter utgör kärnresursen i programmet.

Den samlade kompetensen inom huvudområdet omvårdnad är en professor, 20 universitetslektorer (varav 3 docenter), 15 universitetsadjunkter (varav fem har doktorandtjänst) och två doktorander. Samtliga undervisande lärare har högskolepedagogisk utbildning. Kompetensutveckling pågår för att alla lärare i huvudområdet ska bli certifierade handledare enligt svensk sjuksköterskeförenings regler.

Avtal avseende samverkan kring den verksamhetsförlagda delen av utbildningen är tecknade dels med Skaraborgs kommuner, dels med Västra Götalandsregionen. Avtalen inbegriper en handledarmodell för kompetensutveckling av handledare samt planering och genomförande av verksamhetsförlagd utbildning. Enligt modellen ska det finnas huvudhandledare med lägst magisterutbildning och bashandledare med lägst kandidatutbildning. Modellen säger även att alla handledare ska ha handledarutbildning motsvarande minst 7,5 högskolepoäng.

Bedömning

Vår bedömning är att den kärna av personer med rätt specialistutbildningskompetens som planeras för programmet är liten i förhållande till utbildningens beräknade omfattning. Det kommer att bli en stor arbetsbelastning för dessa personer och en så liten lärarresurs är sårbar, vilket skulle kunna få allvarliga konsekvenser för kvaliteten i utbildningen. Den kompetens som dessa personer besitter är dock mycket god. Möjligheterna för lärare till tid för kompetensutveckling och egen forskning förefaller tillfredsställande.

En stor del av studenternas utbildning är verksamhetsförlagd utbildning och där finns enligt lämnade uppgifter möjligheter att de studerande under sina studier förlagda till sjukhus får handledning av sjuksköterskor med både rätt specialistutbildning

och akademisk utbildning. Situationen inom skolhälsovård och på barnvårdscentral förefaller dock vara mera osäker vad gäller handledarnas kompetens.

Sammanfattningsvis bedömer vi dock att både lärarkompetens och lärarkapacitet är tillfredsställande.

Utbildningsmiljö

Beskrivning

Enligt uppgift är vård ett prioriterat område vid högskolan och det finns en aktiv forsknings- och utbildningsmiljö. Ansökan beskriver fyra olika forskningsområden av relevans för barnsjuksköterskeutbildningen och redogör för forskningsprojekt och publikationer inom dessa områden. De anställdas samlade produktion av vetenskapliga artiklar finns också presenterad.

Enligt ansökan ska patientperspektivet löpa som en röd tråd genom utbildningen och genomsyra undervisning, handledning, seminarier, uppgifter och examination. Reflektioner ska användas som ett pedagogiskt verktyg med syfte att integrera teori och praktik och utveckla ett kritiskt förhållningssätt.

En avsiktsförklaring avseende samverkan inom barnsjuksköterskeutbildning har upprättats mellan Högskolan i Jönköping och Högskolan i Skövde. Syftet är att öka och bredda personalens kompetens, skapa en större kritisk massa samt utnyttja platser i den verksamhetsförlagda utbildningen optimalt.

Bedömning

Den utbildningsmiljö som framträder i dokument och vid platsbesök förefaller vara god. Vi välkomnar den medvetna satsningen på patientperspektivet som en röd tråd genom utbildningen. Notabelt är dock att få projekt med direkt *ursprung* inom barnområdet finns vid högskolan eller den kliniska verksamhet som lärosätet har geografiskt närmast. De flesta projekten har endast en *koppling* till barn. Barnmorskeutbildningen utgör en stark miljö vid högskolan och många av projekten rör barnmorskans arbetsområde, där vissa i och för sig kan ha beröringspunkter med barnsjukvård. Flertalet av de projekt som rör barnperspektivet bedrivs vid annat lärosäte, vilket kan utgöra en försvårande omständighet för deltagande för denna utbildnings studenter. Notabelt är även att professorn bedriver elva olika forskningsprojekt vilka har sitt ursprung och förankring vid annat lärosäte. Vår bedömning är trots allt att det finns förutsättningar för studenterna att delta i relevanta forskningsprojekt under sina studier.

Lärosätet har lämnat en tydlig beskrivning av sin pedagogiska profil men det förefaller något osäkert när utbildningsplan, kursplaner och studiehandledning granskas i vilken utsträckning utrymme ges för studenterna till kreativt, reflekterande och kritiskt tänkande.

Sammantaget bedöms utbildningsmiljön vara tillfredsställande.

Infrastruktur

Beskrivning

Vid platsbesöket gavs en genomgång av institutionens kliniska träningscentrum (KTC) med tonvikt på den utrustning som är specifikt användbar inom barnsjukvård. Lärosätet angav att de har för avsikt att införskaffa utrustning för en så kallad barnsimulator. Vid KTC har studenterna även tillgång till kliniska och administrativa vårdrelaterade IT-system.

Det finns datorer och andra IT-resurser i anslutning till undervisningslokalerna. Genom högskolans bibliotek får studenterna tillgång till litteratur och stöd vid informationssökning.

Bedömning

Vad beträffar infrastrukturen är situationen god vid lärosätet. Vår bedömning är att studenterna kommer att ha god tillgång till litteratur och annat lärandematerial, informationstekniska resurser och annan nödvändig utrustning.

Styrdokument, undervisning, kurslitteratur och examination

Beskrivning

Utbildningsplanen redogör för målen i högskoleförordningen och de lokala mål som ställts upp för utbildningen. Ansökan innehåller också kursplaner för programmets samtliga kurser. Av kursplanerna framgår bland annat nivåplacering, lärandemål, innehåll, undervisningsformer, examinationsformer och betygsskala och kurslitteratur.

Lärosätet har lämnat en noggrann beskrivning över den pedagogiska syn som genomgående ska präglade undervisningen. Ansökan beskriver att studenternas kunskaper successivt ska fördjupas under programmets gång. Undervisningen ska präglas av ett problematiserande, undersökande och reflekterande arbetssätt. En integrering av teori, praktik och forskning eftersträvas.

Examinationsformerna i programmet är varierade och examinationer kan ske både enskilt och i grupp, skriftligt och muntligt. Både skriftliga inlämningsuppgifter och salstentamen förekommer. Bedömningar görs utifrån bestämda betygskriterier. Examensarbetet utgörs av ett självständigt arbete med fördjupning dels mot barnsjuksköterskeprofessionen, dels inom huvudområdet omvårdnad. Examensarbeten ska i största mån göras i anslutning till befintliga forskningsprojekt.

Bedömning

Vi uppskattar de tydliga didaktiska strategier som presenteras både för teoretisk och verksamhetsförlagd utbildning. Vi ser även positivt på de varierade examinationsformer som beskrivs. Däremot anser vi att de lärandemål som anges i kursplanerna är ställda på en relativt låg nivå och att dessa tydligare bör anpassas till avancerad nivå.

Kursplanernas mål innehåller i nuläget i alltför hög grad begreppet ”redogör för” i stället för ”analysera”. Vidare framkommer, även om ansökan hävdar motsatsen, inte progressionen i huvudområdet på ett tydligt sätt. Vi menar att kursplanerna bör omarbetas så att kravnivån höjs och att progressionen i huvudområdet blir tydligare.

Den kurslitteratur som är angiven i kursplanerna behöver anpassas till en högre nivå och även uppdateras, till exempel när det gäller internationell hälsa, förebyggande och hälsofrämjande arbete, avancerad sjukvård, palliativ vård för barn, ledarskap och examensarbete.

När det gäller examination av studenter finns examinators med rätt kompetens inom den teoretiska utbildningen. Examinationer inom verksamhetsförlagd utbildning förefaller dock inte vara säkrade på motsvarande sätt och det verkar osäkert vem det är som är ansvarig examinator och hur aktiv del denne tar i examinationerna. Ett tydliggörande av ansvar för examinationer av studenter i verksamhetsförlagd utbildning bör därför ske i form av att examinator/ansvarig lärare är närvarande vid examinationerna.

Vid platsbesöket framkom att det fanns få planer på samundervisning med studerande på distriktssköterskeutbildning, skolsköterskeutbildning eller barnmorskeutbildning vilket är något förvånande. De vinster som framkommer vid samundervisning, både ekonomiskt för lärosätet men även i form av diskussioner och mötesplatser mellan studenter som i sitt framtida arbete med stor sannolikhet kommer att samverka, är betydande. Ett exempel som borde vara oproblematiskt är undervisning i vetenskaplig metod där strukturen kring detta är lätt att åtgärda.

Sammantaget bedöms denna aspekt, trots vissa brister, vara tillfredsställande.

Säkring av examensmålen

Beskrivning

En översikt har upprättats för hur examensmålen i högskoleförordningen för barnsjuksköterskeexamen är relaterade till lärandemål i programmets kurser. Lärosätet har lämnat ett exempel på arbetsmaterial för studiehandledning där examensmål framträder. Betygskriterier anges samt instruktioner för tentamen och inlämningsuppgifter.

Som stöd för lärarnas bedömning vid kliniska examinationer används ett bedömningsformulär baserat på modellen Objective Structured Clinical Examination (OSCE). Det finns särskilda riktlinjer för examensarbeten på avancerad nivå som bland annat innehåller betygskriterier.

Bedömning

Vår bedömning är att kursplaner och studiehandledningar behöver utvecklas så kravnivån ökar samtidigt som studenterna får tydliga instruktioner om de krav som ställs inför examinationer, inlämningsuppgifter, seminarier mm. Sammantaget anser vi ändå att examensmålen säkras på ett tillfredsställande sätt.

Säkring av utbildningens kvalitet

Beskrivning

Högskolan har ett övergripande kvalitetssäkringssystem som utgår från en kvalitetspolicy och de mål som finns uppställda för högskolans verksamhet. Lärosätet har en väl utvecklad strategi och dokumentation för hur kvalitetssäkring av utbildningarna ska genomföras. Kursvärderingar genomförs efter varje kurs via ett webbaserat system. Vid kursstart informeras nya studenter om vilka förändringar som gjorts, bland annat på basis av tidigare studenters synpunkter.

Bedömning

Vår bedömning är att det finns ett kvalitetssäkringssystem som på ett tillfredsställande garanterar utbildningens framtida kvalitet.

Samlad bedömning

Den planerade utbildningen och miljön i stort uppvisar flera starka sidor. Sett över hela huvudområdet finns en tillfredsställande utbildnings- och forskningsmiljö. För den verksamhetsförlagda utbildningen finns en etablerad handledarmodell och skrivna avtal med berörda vårdgivare. Det finns en väl fungerande infrastruktur och en tradition av att anordna vårdutbildningar. Inte minst ger såväl ledning som lärare och företrädare för vårdverksamheten uttryck för att utbildningen är angelägen och prioriterad, något som är en förutsättning för att åstadkomma en utbildning av hög kvalitet.

Utöver dessa positiva sidor finns dock flera kritiska punkter, vilka i stort överensstämmer med de som identifierades vid provningen förra året av högskolans ansökan om specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot distriktssköterska. Personalsituationen med ett fåtal lärare med för utbildningen rätt specialistkompetens (barnsjuksköterska) samt akademisk kompetens (doktorsexamen) är sårbar. Vi anser dock att utbildningen är genomförbar med den planerade personalstyrkan, men ytterligare personer med rätt kompetens skulle avsevärt förbättra situationen och vi välkomnar att lärosätet börjat sondera möjligheterna till sådan rekrytering. Vidare behöver målformuleringarna i kursplanerna skärpas och kurslitteraturen uppdateras så att de bättre svarar mot avancerad nivå. Progressionen inom huvudområdet omvårdnad i utbildningen bör också förtydligas.

Vår samlade bedömning är, trots ovan nämnda brister, att den planerade specialistutbildningen av barnsjuksköterskor kommer att kunna genomföras med tillräckligt hög kvalitet. Vi rekommenderar dock att ansvariga för utbildningen beaktar de synpunkter vi har gett och vidtar åtgärder innan utbildningen startar.

Förslag till beslut

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi att Högskoleverket beslutar att ge Högskolan i Skövde tillstånd att utfärda specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot hälso- och sjukvård för barn och ungdomar.

För sakkunniggruppen

Ingegerd Fagerberg (ordförande)